

TYGODNIK

PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO.

ROK 13.

CZEŚĆ XXV.

PETERSBURG.

W Drukarni Wojennej.

1842.

TYGODNIK

PETTERSBURSKI

GAZETA URZĘDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO

362

III

CZASOP.

13 (1842)

CZĘŚĆ XXV.

W DZIAŁANI WYDAWNI

1842

TYGODNIK

PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumerata przyjmuje się pod adresem: do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, do Ekspedycyi Cezar Petersburskiego Pocztamt, lub do księgarni Gräfe; w Warszawie, w drukarni Zawadzkiego i Węckiego i w Biurze infarmacyjnem; w Wilnie w księgarni Zawadzkiego; nadto we wszystkich Pocztowych w kraju urzędach.

Cena Roczna w Rosyji z pocztą a w stolicy, z noszeniem do mieszkań, 50 r. ass. *Półroczna*, 25 r. ass. Bez poczty, dla odbierających w księgarni Gräfe *Roczna*, 45 rubli assygn. *Półroczna*, 25 rub. assygn. Dla Królestwa Polskiego *Roczna*, 53 rubli assygn. *Półroczna*, 28 rub. ass.

WTOREK, $\frac{6}{18}$ STYCZNIA.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Petersburg, $\frac{5}{17}$ Stycznia.

NOWINY DWORU.

25 Grudnia w święto Bożego Narodzenia odprawiona była przez Spowiednika, Protopresbytera *Muzowskiej* w Soborze Zimowego Pałacu Msza uroczysta w obecności NN. PAŃSTWA OBOJGA JJ. CC. WYSOKOŚCI NASTĘPCY CESARZEWICZA, W. XIĘŻNEJ CESARZEWICZOWEJ, WW. XIĄŻĄT KONSTANTYNA MIKOŁAJEWICZA, MIKOŁAJA MIKOŁAJEWICZA i MICHAŁA MIKOŁAJEWICZA WW. XIĘŻNICZEK OLGI MIKOŁAJÓWNY, ALEKSYANDRY MIKOŁAJÓWNY, MARYI MICHAŁÓWNY i ELŻBIETY MICHAŁÓWNY; Xięstwa JJ. Piotra Oldenburskiego i Alexandra Hesskiego. Po ukończeniu Liturgii odprawiono przez Najprzewielebniejszych Metropolitów: Kijowskiego *Filareta*, Moskiewskiego *Filareta*, Gruzyjskiego *Jonasza*, Arcybiskupa Riazańskiego *Gabryela*, Arcybiskupa Litewskiego *Józefa*, Spowiednika Protopresbytera *Muzowskiego*, Ober-Kapelana Armii i Floty *Kutniewicza* i duchowieństwo Dworu dziekcyjne nabożeństwo z przyklękaniem na pamiątkę wybawienia Kościoła i Państwa Rosyjskiego w roku 1812 od najścia nieprzyjaciół. Podczas śpiewania hymnu «Ciebie Boga chwalimy» z twierdzy SS. Piotra i Pawła dano 101 razy z dział ognia. Na tej uroczystości znajdowali się Członkowie Rady Państwa, Ministrowie, Senatorowie, Kawalerowie Dworu, Jenerałowie i oficerowie gwardyi wojsk linijowych i morskich.

Wieczorem miasto było oświetlone.

Reskrypt CESARSKI, do Jenerał-adjutanta; Senatora Kawelin, z d. 6 Grudnia 1841.

«*Alexandrze, synu Alexandra.*» W ciągu dwudziestutrzechletniej służby waszej przy mnie, z bliska poznawszy odznaczające was wyborne przymioty, z zupełną ufnością w niezmienności zasad waszych poruczyłem wam moralne nksztalcenie Najmilszego Syna MOJEGO WIELKIEGO XIĘCIA ALEXANDRA MIKOŁAJEWICZA, nznaczywszy Was do Osoby JEGO CESARSKIEJ WYSOKOŚCI w charakterze JEGO przewodnika.

«Zaufanie MOJE w tym dla serca MOJEGO drogim względzie, usprawiedliwiliście zupełnie. Będąc zawsze świadkiem wszystkich waszych czynności, JA większego jeszcze nabrałem przekonania o niewztuszonoci waszych, godnych szacunku zasad.

«To przekonanie było Mi pobudką do wybrania was na Prezesa ustanowionej w Wilnie Kommissyi śledczej nad osobami, obwinionemi o występne przeciw Rządowi zamiary. w tym wyborze miałem na celu położyć koniec ile możności prędki i sprawiedliwy minogoletnim badaniom nad temi przestępcami, a zkąd inąd dać krajowi, do którego osoby te należą, nowy dowod, jak bliskie są sercu MOJEMU jego spokojność i pomyślność.

«Mimo całej trudności i zawiłości tego poruczenia, wy, potrafilście ukończyć go rychlej, niż spodziewać się było można, a obok tego ze wszelką pożądaną zupełnością, jasnością i ścisłością.

«Roztrzasnąwszy szczegółowie doniesienia wasze, zleciłem Ministrowi Wojny obwieścić wam rozkazy MOJE we względzie zamknięcia kommissyi, tudzież niektórych do jej badań odnoszących się przedmiotów; teraz zaś wypełniam najburdziej Mi miły obowiązek, wynurzając wam dosko-

nałą wdzięczność Moję za chwalebna i sumienną pracę waszą.

„Pozostaje nazawsze wam przychylnym.”

— Przez Reskrypta CESARSKIE z d. 6 b. m. Jenerał-majorowie orszaku J. C. Mości Dyrektor Korpusu Paziów *Ignatjew 2*, i Dowódca 1 brygady dywizji Kirysierów gwardyi *Grunwaldt* mianowani kawalerami orderu Św. Anny z koroną.

— Przez Ukazy CESARSKIE do Rządzącego Senatu zostali mianowani (2 Grud.) Poseł nadzwyczajny i Minister pełnomocny przy Dworach Wirtembergskim i Hesse-Darmstadt R. R. St. hrabia *Medem*, zostającym w missey szczególnej przy N. Cesarzu Jmci Austriackim, (5 Grud.) Poseł nadzw. i Minister pełnomocny przy Związku Niemieckim Rzcz. Radzca Tajny *d'Oubril*, takizże posłem przy Dworze Hesse-Darmstadt z zachow. dot. obowiazków — (tegoż dnia) Rzcz. Radzca Stanu Xiążę *Gorczałow* Posłem Nadzwyczajnym i Ministrem pełnomocnym przy Dworze Wirtembergskim.

— Z okoliczności imienin N. CESARZA Jmci P. Jenerał jazdy *Orłow-Denisow* przesłał P. Marszałkowi szlachty gubernii Charkowskiej sumę 10,000 rubli ass. w darze dla miasta Charkowa, na cel założenia w tém mieście Sali Ochrony dla dzieci.

Ukaz N. CESARZA [do Rządzącego Senatu d. 24 Grudnia 1841 r. — Chcąc dopomoc do większego rozszerzenia handlu i przemysłu w Zachodnim kraju Rossyi, obejmującym gubernije: Mohylewską, Witebską, Mińską, Wileńską, Grodzieńską, Kijowską, Wołyńską, Podolską i Obwod Białostocki, i przez to podnieść byt dobry miast tamecznych, zgodnie ze Zdaniem Rady Państwa Roska zujemy: 1 Kupców, mieszczan i w ogóle ludzi wolnego stanu i chrześcian z innych nie wyliczonych wyżej gubernij, i mających prawo przechodzenia do stanu miejskiego, jeśli z nich kto zechce zapisać się — ze stałem przy tem w miejscu zapisania się zamieszkaniem — W zachodnim kraju w miastach lub w miasteczkach mających *duny* lub ratusze, tak skarbowych jako i obywatelskich, w tych ostatnich jednak za zgodą właścicieli — dopuszczając do tego na mocy jedynie świadectw miejscowych zwierzchności, iż podług istnających przepisów, nie ma przeszkody do ich przejścia, że nie ulegali karze sądowej za przestępstwa, i że ci z nich, którzy ulegają powinności rekruckiej, nie są ani na pierwszej ani na drugiej kolei — a przy tych warunkach nie potrzebować zgodzenia się nowych gmin na ich przyjęcie. 2 Osiedlającym się podług powyższego przepisu postąpić ulgi takie:

a) W ciągu lat 25, licząc termin ten od 1go Stycznia

1842 do 1go Stycznia 1867 roku, każdy z nich uwalnia się, na lat piętnaście, od wszelkich należnych do skarbu podatków i powinności równie jak i od powinności rekruckiej, jeśli kto jej ze stanu swego ulega.

b) Kupcy, przy powyższej uldze, zachowują prawa handlowe, tej gildyi, w której każdy do przejścia swojego zostawał; a osoby nie będące w gildyjach zaliczają się w nowem zamieszkaniu do stanu miejskiego. Lecz tym stych ostatnich, którzy, kosztem swoim i na swój użytek, wystawią, lub kupią w miejscach nowego zamieszkania domy, lub handlowe i rękodzielne zakłady, jako to: sklepy, fabryki i t. p. w ciągu wspomnionego 25 letniego terminu, nadaje się prawo handlu, bez opłaty gildyjnych powinności jeśli takie budowy i zakłady będą warte niemniej niż siedm tysięcy rubli srebrem, prawo pierwszej gildyi, jeśli więcej niż trzy tysiące, prawo drugiej, a jeśli więcej nad tysiąc rubli, trzeciej gildyi. Rzeczywiscie kupcy trzeciej gildyi, przy tychże warunkach, mają prawo handlu drugiej, a kupcy drugiej gildyi prawo handlu pierwszej gildyi.

c) W razie śmierci głowy familii, ulga nadana, do upłynienia terminu rościaga się na wdowę dzień i innych krewnych należących do familii, dopoki zostaną w graaicach gubernij, którym ulga ta teraz jest postąpiona.

Rządzący Senat wyda od siebie potrzebne ku wykonaniu tego rozrządzenia. *Kontrasygnował* Minister Spraw Wewnętrznych *Perowski*.

Warszawa.

W IMIENIU NAJJAŚNIEJSZEGO
MIKOŁAJA PIERWSZEGO
CESARZA WSZECH ROSSYI, KRÓLA POLSKIEGO.
etc. etc. etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

W następstwie Postanowień swoich z d. 11 Grud. 1835 r. 16 Lip. 1837 r. 15 Kwie. 1838 r. 4 Lipca 1839 r. oraz dalszych i na zasadach w pierwszym przywiedzionych, na przełożenie Kommissji Rządowej Przychodów i Skarbu, postanowiła, co następuje:

Art. 1. Umieszczony w rzędzie osób z amnestji niekorzystających, były wojskowy Karol Kownacki, ma być wykreślony z listy imiennej, przy postanowieniu z dnia 28 Czerwca (10 Lipca) 1835 roku ogłoszonej, i konfiskata jego majątku z wszelkiem skutkami cofnięta. Art. 2. Wykonanie niniejszego postanowienia, które przez pisma publiczne ma być ogłoszone i w Dzienniku Praw umieszczone, Kommissjom Rządowym Sprawiedliwości, oraz Przychodów i Skarbu w czém do której należy, poleca.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyjnej dnia 5 (17) Grudnia 1841 r.

Namiestnik, Jenerał-Feldmarszałek,
(podpisano) *Xięże Warszawski.*

Zastępca Dyrektora Głównego, Prezdującego w Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu.

Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Łęski.*

Sekretarz Stanu (podpisano) *J. Tymowski.*

Kommissja Rządowa Przychodów i Skarbu podała do powszechnej wiadomości, iż wyrokiem Sądu Wojennego przez JO. Jenerał-Feldmarszałka Głównie dowodzącego czynną armją, Xięcia Warszawskiego, Hrabie Paskiewicza Erywańskiego, na dniu 22 Maja (3 Czerwca) r. z. zatwierdzonym, następujące osoby za przestępstwa polityczne na karę konfiskaty majątku skazane zostały, a mianowicie: 1) Rafał Błoński, lat 24 liczący, syn Franciszka i Rozalji. 2) Alexander Dzwonkowski, lat 22 liczący, b. Pisarz przy Gimnazjum w Łomży, syn Piotra i Anieli z Stypulkowskich. 3) Jan Mecarski, lat 21 liczący, były uczeń Gimnazjum Łomżyńskiego, syn Grzegorza i Marjanny z Zakrzewskich.

OGŁOSZENIE KONKURSU.

Na katedrę matematyki elementarnej, w Uniwersytecie Jagiellońskim.

Niniejszém w Imieniu Senatu akademickiego w Krakowie, podpisany podaje do publicznej wiadomości, iż końcem obsadzenia katedry Matematyki elementarnej w Uniwersytecie Jagiellońskim, z obowiązkiem wykładania tego przedmiotu w języku polskim lub łacińskim, 7 godzin w tygodniu, według autora Statutem przepisanego, z pensją 6000, złp. rocznie, otwiera się konkursowy popis.

Zyczący sobie otrzymać tę katedrę, winien nadesłać pocztą na własny koszt, prośbę do rektora uniwersytetu, najpóźniej na dzień 18 Lutego 1842 r. z załączeniem do niej następujących dowodów. 1. Metryki, 2. biegu życia; 3. dyplomu na Dra. Filozofji otrzymanego w Krakowskim lub innym uniwersytecie, należącym do państwa jednego z trzech najjaśniejszych opiekuńczych dworów kraju tutejszego; 4. zaświadczeń z odbytych wszystkich nauk dla wydziału filozoficznego przepisanych; 5. pozwolenia od właściwego rządu do starania się o wzmiankowaną katedrę.

Następnie kandydaci, którzy po przejrzaniu przez Senat akademicki próśb ich i dowodów, za ukwalifikowanych do ubiegania się uznani będą, wezwani zostaną od Rektora Uniwersytetu do odbycia konkursu postanowionego nieodmiennie na dzień 30 Marca 1842 r. piśmiennie, a na dzień 31 t. m. i r. ustnie w języku wyżej wspomnianym.

Rzeczywiści Professorowie tej samej katedry, przy uniwersytetach najjaśniejszych protektorów, posiadający dyplom doktorski z wydziału Filozoficznego, nie potrzebują odbywać konkursu, są tylko obowiązani innym warunkom dla możności objęcia w mowie będącej katedry uczynić zadość.

Kraków dnia 29 Listopada 1841 roku.

Sekretarz Uniwersytetu Jagiellońskiego *Czaputowicz.*

(Gaz. Warsz.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Londyn 30 Grudnia. Gazeta *Observer* donosi, że chrzest Następcy Tronu naznaczony jest na 25 Stycznia.

— Nowy Minister Hiszpański przy naszym Dworze jenerał Sancho, miał zaszczyt być przedstawionym Królowej Jejmości przez lorda Aberdeen.

— Gazety ministeryalne donoszą z Porsmouth że gdy teraz z pewnością wiadomo że Król Jmć Pruski zamierza przybyć na chrzciny Xięcia Wallii, Rząd poszle dywizyą morską dla przewiezienia Dostojnego Podróżnego z orszakiem. Ma być na to przeznaczona fregata *Warspite*, od 50 dział, a eskortować ją będą: fregata *Thalia* od 42 i bryg *the Volage* od 26 dział.

— Podług *Times* Xiążę Buckingham, xiążę Beaufort i hrabia Grey, (vicekról Irlandyi) są kandydatami do błękitnej wstęgi (orderu Podwiązki) wakującej po śmierci hrabi Westmoreland. Sądzą że order ten otrzyma xiążę Beaufort.

— Henryk Fryderyk James, piąty hrabia Egmont, vicehrabia Perceval w Irlandyi, i czwarty baron Lovell i Holland w Anglii, umarł w Londynie mając lat 47. Zeszyły lord niebył żonaty i wszystkie dobra i tytuły odziedzicza po nim lord Arden.

— Duch nieprzyjazny municypalności Dublińskiej przeciw obecnemu Rządowi dał się widzieć w postanowieniu uchwaloném 22 b. m. na wniosek O'Connella którym 34 głosami przeciw 11 odrzucono inny podawany wniosek o złożeniu powinszowania Lordowi Namiestnikowi Irlandyi z powodu jego mianowania.

— 17 Stycznia odbędzie się z wielką uroczystością obrzęd założenia kamienia węgielnego nowej Giełdy Londyńskiej. Wszyscy Ministrowie są z tej okoliczności zaproszeni przez lorda Mayora na wielką ucztę.

— W Bristol jeden z naczelnych urzędników Komory Celnej znikł, sfalszowawszy bonów Celnych na przeszło 9000 funtów sterlingów.

— Dom Nicholson i Komp. zbankrutował na summe

200,000 l. st. Mówią o innych bankructwach zdarzonych w hrabstwach południowych.

— W przeszły Poniedziałek pożar zniszczył znaczne składy PP. Patchell i Komp. Szkody szacują na 50000 f. st.

— Wyprawa do Chin, złożona ze 3 wojennych okrętów, pod rozkazami generał-majora lorda Saltoun, wypłynęła z Plymouth 20 Grudnia.

— Gazeta Maltańska, zwana *Malta-Times* umieściła następujące doniesienie z Tripoli w Barbaryi: «Konsul generalny angielski P. Warrington, przejeżdżając konno przed Paszą, był grubijansko zelżony przez jednego z ludzi składających orszak tego ostatniego, który chciał aby konsul zsiadł z konia, czego gdy nie wypełnił, P. Warrington został oplwany w twarz przez tegoż człowieka. Po tej obeldze Konsul zsiadł z konia i pochwywszy winowajcę poprowadził go przed Paszę; wszakże dotąd żadnego zadość uczynienia nie otrzymał.

— Ostatnie wiadomości o wyprawie na Niger, są bardziej od dawnych przyjaźne temu wielkiemu przedsięwzięciu. Pierwsze doniesienia o trudnościach przez wyprawę napotkanych, okazały się nazbyt przesadzonemi.

— Wiadomości z New-York dochodzą 8 Grudnia. Dwudzieste siódme zgromadzenie kongressu Stanów zostało otwarte i odebrano już tu poselstwo Prezydenta.

Paryż, 30 Grudnia. W dniu 25 Deputowani zebrali się na posiedzenie przygotowawcze, dla wypełnienia wstępnych formalności i wybrania losem Deputacji, która miała się dziś udać na spotkanie Króla.

27 Grudnia Król osobiście otworzył sessyę Parlamentu mową następującą:

Panowie Parowie, Panowie Deputowani.

«Od czasu zamknięcia waszej ostatniej sessyi, ważne zagadnienia, które, na Wschodzie, były obudziły słuszną troskliwość naszą, doszły swojego kresu. Zawarłem z Cesarzem Austrii, Królową Wielkiej Brytanii, Królem Prusyi, Cesarzem Rosyi i Sułtanem umowę, która uświęca wspólny zamiar Mocarstw, utrzymania pokoju Europy i utrwalenia Cesarstwa Ottomańskiego.

«Wielkie ciężary na kraj były spadły; lecz już znacznemu uległy zmniejszeniu. Z duszy bym życzył iżby równowaga mogła niemieszkanie być przywrócona między przychodami i rozchodami Stanu. Jest to wypadek który winniśmy od tej chwili przygotowywać, a do którego dążyć zechcecie, bez osłabienia wszakże naszej organizacji wojskowej, i bez zwłoki dla prac, które mają zapewnić wzrost pomysłności narodowej.

«Złożony wam będzie projekt prawa, dla zakreszenia głównych linii wielkiego systematu dróg żelaznych, mającego zapewnić dla wszystkich części naszej ziemi (notre territoire), te komunikacje szybkie i łatwe, środek siły i źródło bogactw.

«Jednocześnie zajmuje mię staranie rozpostrzenia, za pomocą układów ze wszelką prowadzonych przezosnością

naszych handlowych stosunków i otworzenia krajowym płodom naszym nowych miejsc odhytu.

«Podobne prace przynoszą cześć pokojowi, a zarazem czynią go trwałym i płodnym. Mam powody mniemania, że ten zakłóconym nie będzie. Od wszystkich Państw odbieram zapewnienia najbardziej przyjacielskie.

«Przedsięwzięciem środków zapobiegające, aby żadne zewnętrzne zwickanie (complication) nie zachwiało bezpieczeństwa naszych posiadłości w Afryce. Nasi waleczni żołnierze odbywają na tej ziemi, odtąd i nazawsze francuzkiej, zawód tych szlachetnych trudów, których, szczęśliwy jestem, iż synowie moi, mieli zaszczyt być spółnikami. Nasza wytrwałość dokona dzieła waleczności naszej armii, i Francya zamiesie do Algeryi swoją cywilizacyą wślad za swoją sławą.

«Prawa finansowe i rozmaite projekta praw, mających na celu wprowadzenie do administracyi publicznej pożytecznych ulepszeń, będą wam złożone niezwłocznie.

«Jakiębykolwiek były ciężary naszego położenia, Francya zniosłaby je bez trudności, gdyby fakcye, co chwila, nie stawiały zawad jej potężnej działalności. Nie chcę rozciągać się nad ich knowaniami i zamachami; ale, mości panowie, niezapominajmy nigdy, że to właśnie przeszkadza naszej ojczyźnie do użycia w pełni wszystkich darów, jakie Opatrzność na nas złała i opoznia rozwinięcie dobrodziejstw tej wolności prawej i spokojnej, którą Francya nakoniec zdobyła, i na której ustaleniu dla niej zakładam moję chwałę.

«Będziemy przedłużali tę pracę Mości panowie; Rząd mój będzie pełnił swoją powinność. Wszędzie i zawsze nieprzestanie utrzymywać powagę praw, i równie zjedynwać dla nich poszanowanie jak i sam je szanować. Wasze szczere spółdziałanie będzie mi pomocą. Oświecając kraj z niezmienną otwartością o prawdziwym dobru jego, mocni waszą pomocą i jego jednością zachowamy nietykalnym święty skarb porządku i swobod publicznych który Karta nam powierzyła. Potomność zbierać będzie owoce naszych usiłowań, a wdzięczność ojczyzny będzie naszą nagrodą.» Ostatnie słowa Króla przyjęte były z głośnemi okrzykami. Strażnik pieczęci z rozkazu Króla rzekł: «Panowie Parowie, i Panowie Deputowani: sessyja jest otwarta, możecie w dniu jutrzejszym zgromadzić się w miejscu zwykłym posiedzeń dla rozpoczęcia prac waszych.»

— Na posiedzeniu izby Deputowanych 29 Grudnia P. Sauzet obrany został na nowo Prezydentem 193 głosami na 309. P. de Lamartine miał 52 a p. Odilon Barrot 45 głosów. Viceprezydentami obrani zostali PP. Dufaure, Calmon, Jacqueminot i Bignon.

— P. de Salvandy, poseł w Madrycie niemógł dotąd porozumieć się z Rządem we względzie zagadnienia: komu ma wręczyć swoje listy wierzytelne, czy Królowej samej, czy też Regentowi.

— Kara śmierci wyrzeczona przez sąd izby parów przeciw trzem winowajcom w sprawie o zamach na życie Xiążąt Francuzkich złagodzona została na karę zesłania. Tymczasem w skutek wyznań innych już osądzonych w tejże sprawie ludzi, nowe liczne uwięzienia zostały dokonane i wyznaczone nowe śledztwo.

— Wyrokiem Królewskim z d. 15 Grudnia, X. Dupont, arcybiskup Avignon, mianowany został arcybiskupem Bourges, a X. Gignoux wikaryusz jeneralny dycjezyi Beauvais i zwierzchnik głównego seminaryum, biskupem tejże dycjezyi.

— Umarł arcybiskup Tours, X. de Montblanc, mając lat 75.

HISZPANJA. Sessya kortezów otwarta została przez Regenta osobiście w dniu 26 Grudnia w obecności Królowej Izabelli i infantki jej siostry. W mowie swojej Regent zamilcza zupełnie o zajęciu jakie w tej chwili ma miejsce między Rządem Hiszpańskim a posłem francuzkim.

— Odkryto knowania w celu sprawienia nowej rewolucyi na rzecz Królowej Krystyny. Uwięziono z tego powodu jednego jenerała i kilku oficerów.

— Biskup Malagi, X. Walenty Ortigosa mianowany arcybiskupem Burgos, odmówił tej wysokiej godności.

Rzym, 21 Grudnia. Ojciec św. raczył mianować kardynałami XX. Corsi, Francesco Savario Massimo, Acton, i Luigi Vannicelli Casoni.

— Umarł Kardynał Józef della Porta Rodiani, wikaryusz generalny Papieża, mając lat 67.

— Zwierzchność tutejsza ogłosiła listę gazet zagranicznych pozwoleń w Stanach Papieżkich. W tym spisie nie jest umieszczony *Journal des Debats*.

Munich. Poseł Pruski przy tutejszym Dworze oznajmił urzędowie 20 Grudnia posłom zagranicznym o zaręczeniu J. K. W. Xięcia Następcy Bawarskiego z J. K. W. Xiężniczką Maryą, kuzyną Króla Jmci Pruskiego. Małżeństwo ma się odbyć w Październiku 1842.

Frankfort na Meinie. Posiedzenia Sejmu Niemieckiego rozpoczęły się 15 Grudnia pod prezydencją barona Bulow, ministra Pruskiego.

TURCYA. *Konstantynopol 22 Grudnia.* Minister Spraw Zagranicznych Rifaat pasza został złożony z urzędu; na jego miejsce mianowany Sarim Effendi. Ministerstwo Handlu, które ten ostatni sprawował, zestaje zniesione.

— Podług ostatnich nowin z Syrii między Druzami a chrześcianami jest w tej chwili zawieszenie broni; wszakże kraj tameczny daleki jest jeszcze od stanu pożądanej spokojności. Sądzą że Seraskier Mustafa pasza będzie posłany do Syrii dla przywrócenia pokoju.

— Siedlisko Rządu prowincyi Aidiny przeniesione zostało do Smyrny gdzie Said pasza stale zamieszka.

— Minister pełnomocny francuzki P. de Bourqueney przybył do Konstantynopola.

— Na przedmieściu Pera otwarta została Opera włoska.

NAJPOŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

Londyn 1 Stycznia. Umarł nagle w Londynie hrabia Falmouth mając lat 55. Tytuły i dobra spadają na jednego syna lorda Boscawen Rose, człowieka izby Niższej — Sąd przysięgłych skazał na 1000 funtów sterl. nawiązki kompaniją drogi żelaznej Wielkiej Zachodniej (Great Western) z powodu przypadku zdarzonego temi dniami przez osypanie się ziemi. (Patrz Tygodnik.) — Komora Celna zatrzymała okręt mający wywieźć maszyny na stały ląd — Listy prywatne z Buenos Ayres donoszą że tam odebrano bullę Papieżką, wyklinającą Rządcę Rosas — Piszą z Konstantynopolu pod d. 27 Listopada że syn Walter-Scotta, urzędnik poselstwa angielskiego w Persyi, umarł tam z gorączki.

Paryż 3 Stycznia. Komisya izby Deputowaoych do ułożenia adresu odpowiedzi na mowę Królewską jest już mianowana — Dziennik jeden twierdzi że P. de Salvandy odebrał rozkaz wrocenia z Madrytu z całym poselstwem.

Bruzella 30 Grudnia. Czternastu obwinieni o spisek przeciw Rządowi, odesłani zostali przed sąd appellacyjny; pozostaje ośmiu, z których tylko major Kessels jest zupełnie niewinny, inni są tylko uwolnieni od śledztwa.

(*Journ. de S. P. G. P. Psz. Poln*)

ROZMAITOŚCI.

UWAGI NAD TRZECIM TOMEM HISTORJI LITERATURY
MICHAŁA WISZNIEWSKIEGO.

Michał Wiszniewski który jest niesłychanym Ziawiskiem w Filozofji i Literaturze Polskiej, godnie zwrócił na siebie powszechnie uwagę świata uczonego. Rozpoczął on dzieło olbrzymie, i szczęśliwie je już prawie do trzeciej części doprowadził. Potomność rozpatrzy się w nim ogólnie i wpływ jego na siebie mocno uczyje, nam zaś jako zacierających w otchłanie przyszłości, przynajmniej prococtwo o tém jest dozwolone, które się bez uniesienia wyjawić nie da. Namienając o tém dziele publicznie, nie chcemy mówić o tém co się w niem zawiera, bo do wypowiedzenia tego nie uznajemy się być zdolnymi, lecz czujemy potrzebę zwrócić uwagę na to czego niedostaje. Nie jest to niezbyt zarzutem przeciw autorowi, bo literatura nie jest podobną do ziemi spiącej, ale do pienistych w biegu swoim wód Oceanu. Jako więc wody słone wszystko obejmują a objętymi być niemogą, tak i literatura rozumem człowie-

czym objętą ogólnie i ze wszystkimi szczegółami być nie może. Mówiąc o tém czego niedostaje, dwie szczególniej rzeczy przedstawiły się jako niedostatecznie wytraktowane umysłowi mojemu, jedna z filozofij Scholastycznej, druga z Chrześcijańskiej.

Tom trzeci o którym tu szczególnie mówimy, traktuje głównie o oświeceniu wieków średnich. Wieki te są ostatnią walką życia zmysłowego z duchowem. Życie zmysłowe czyli pogańskie przed swoim skonaniem w tej wielkiej Epoce, silnie się jeszcze ostatni raz wstrząsnęło, i walcząc jak Huragan z Beduinem legło jak wał świata trupem. — W tych więc wiekach tyle nas obchodzących, należało piszącemu tak moeno o filozofij scholastycznej, powiedzieć więcej o sekcie Nominalistów i Realistów, wszak oni jeszcze w naszych czasach ozwali się w Romantyzmie i Klassycyzmie, a w Filozofij w Idealizmie i Materjalizmie. Romantycy i Idealisci są podobno z nasienia Nominalistów, a Klassycy zaś i Materjaliści są szczepem Realistów. Należało także kryślącemu obraz oświecenia tych wieków wniknąć jak najgłębiej w Patrologiją, wszak w Nauce Ojców Kościoła leżą zarody filozofij Chrześcijańskiej tak świetnie dziś się rozwijającej, i cały świat socjalny duchem braterskiej jedności, wyrozumiałości i pięknego uczucia ogarniającej. Te dwie uwagi podają donosząc uczonemu światu o wyjściu nader ważnego dla oświecenia Dzieła.

Józef Żochowski.

KORRESPONDENCYA TYGODNIKA.

NOWOŚCI LITERACKIE WARSZAWSKIE (*).

Panna Józefina O wydała u Gliksberga powieść Historyczną we trzech Tomach pod tytułom: *Zofia Olelkiewiczówna (Sic)* — Pan Kraszewski jednocześnie wydrakował u Zawadzkiego w Wilnie Kronikę z czasów Zygmunta III pod nazwą: *Ostatnie z Xiążąt Słuckich*; do każdego z trzech Tomów dołączona jest Rycina wykonana przez samegoż P. Kraszewskiego. Pierwsza z nich wyobraża spotkanie się dworzanina Chodkiewiczów Brożka z wysłaniami Radziwiłwskimi — Druga widzenie się Xięcia Janusza, przebranego w łachmany żebracze z xiężniczką | Zofią — Trzecia ucztę Radziwiłwską. Jak-kolwiek niesie stare a nienasze przysłówie: *Les beaux esprits se rencontrent*, jednak mimo obranego

(*). Niektóre z tych nowości są zupełnie nowe; inne są uzupełnieniem dawniejszych.
(Wyd. Tyg.)

tegoż samego przedmiotu, rzecz sama zupełnie w dwóch tych dziełach odrębnie wystawiona. — U Kraszewskiego, wszędzie tchnie czysta historia, obleczonea w przystępną każdemu umysłowi barwę Bogactwo szczegółów, i w najwyższym stopniu beztronność, cechują ostatnią z *Xiążąt Słuckich* przez Kraszewskiego: u Panny O przeciwnie, wszędzie przebija się sama tylko romansowość. Nadzwyczajne wypadki ciągle się plączą; młoda xiężniczka lata sama po borach, kniejach i t. p. Co do wydania materialnego, *Kronika Wileńska* na pięknym papierze, z rycinami kosztuje Zł. 20. — Pan Kraszewski przypisał to Dziełko *Adamowi Zawadzkiemu w dowód serdecznej przyjaźni*. Pierwszy to autor polski, pierwszemu Polskiemu xięgarzowi, pracę swą poświęca.

Między nowemi pismami zasługują na uwagę mające wychodzić od Nowego Roku: *Roczniki — Krytyki Literackiej*; w Warszawie? *Krytyka*. Oczekujemy z najwyższą niecierpliwością pierwszego Numeru, który się ma ukazać 1 Stycznia 1842 roku: wychodzić będą *roczniki* dwa razy na Tydzień. — O *Pielgrzymie* już wiedzą Czytelnicy Tygodnika. — Ma nadto wychodzić w Warszawie *Pamiętnik Literacki* jako pismo dodatkowe do *Gazety*, Redagowanej przez Karola Witte wydawcę *Pamiętnika Sceny Warszawskiej*. — Nadto *Jutrzenka* przez Słowianofita Dubrowskiego, korespondenta niegdyś *Gazety porannej*, *Biblioteki Warszawskiej*, i wielu pism zagranicznych. *Przegląd Warszawski* i *Nadwiślanin* także wychodzić nieprzestają. Nadto nowy *Przegląd Naukowy*, *Biblioteka* zawsze istnieć będzie. Jedno z pism czasowych, (podobno *Przegląd Naukowy*), ma umieścić ciekaw! Do nowości Warszawskich należą także: *Starosta Rabszyński*, (powieść) Bajki Nowosielskiego, Nowe wydanie Bajek zasłużonego Jachowicza, Noworoczniki: *Pierwiosnek* i *Niezapominajki*.

KURS WEXLOWY, PIENIĘŻNY I AKCYOWY.

Petersburg, 30 Grudnia.

Za rubel srebrny:

Na Londyn	na 3 m. 38½, 61 pens.
— Amsterdam	— — — 19 cens.
— Hamburg	— — — 34½, 16 szel.
— Paryż	— — — cent.